

LIST IZLAZI TJEDNO. — GODIŠNJA REDOVITA PRETPLATA DIN 30, DOBROTVORNA DIN 50. — ZA INOZEMSTVO DIN 60. — OGLASI PO NAROČITOJ TARIFI.

GODINA XI. BROJ 5.
Šibenik, 1. veljače 1940.

ADRESA UREDNIŠTVA I UPRAVE: ŠIBENIK pp. 17.
RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.
BROJ ČEK. RACUNA 23.121

Junaštvo

Svi su znakovi tu, da prisustvujemo izgradnji novoga svijeta. Još ne znamo sigurno, kakav će biti taj novi svijet, koji se sada, pred našim očima hoće da izgradi. Ali je jasno, da se mora izgraditi nešto novo, kad se ovo današnje ruši.

Samo je pitanje: Ko će nadživjeti današnje rušenje i dočekati zoru novih dana! — Slabići i mekušci sigurno ne!

Kao što u apostolsko doba nije mogao biti kršćanin, koji nije bio pripravan na najveće junaštvo, pa i mučeništvo, tako, čini nam se, ni danas ne može biti pravih kršćana koji nisu duhovni junaci, prepojeni žarom mučeništva.

Ovo doba je doba krvave borbe, a u takvoj borbi izdržaće samo smioniji ratnici, svijesni borci, junaci i mučenici.

Pa zašto je baš danas potrebno to junaštvo i mučeništvo! — Zato, jer se, prema riječima Pija XII »vjernici nalaze u vremenima i godinama kušnje, kakvih je rijetko bilo u povijesti borba i patnja.«

Zemlja i zrak su otrovani zlim. Kudagod pošli, na sjever ili jug, u selo ili grad, svuda moramo udisati otrovne plinove grijeha. Sva srca su zaražena. Sve misli zaudaraju po truleži i raspadanju.

Ni to nije sve! — Zlo se isprava i nastupa ponosna čela kao najveći pravедnik. Ono se ne skriva, kao miš u podkrovlje ili mačka u zapečak, već uzima baštinu i s njom tuče po čelu svakoga koji se s njime ne će da pobratimi.

Zar sve to mogu izdržati obični kršćani koji, prije nego se prekrize, obaziru se oko sebe, da ih ne bi kogod vidio i ismijao ih!

Kršćani, navikli na ljudski obzir i kompromise, nisu za savremenu borbu, u kojoj moraš biti pripravan, da te neprijatelji tvorno napadnu uslijed bijela dana.

Mi gledamo na rusko, meksičko i španjolsko kršćanstvo kao na nešto što je veoma udaljeno od nas, što pripada dalekoj prošlosti. — A ne znamo da više nema daljina, da su se, nekad daleki, kontinenti približili kao dva susjedna sela, pa ako požar zahvati jedno selo mogao bi uništiti i drugo!

Sve se svrstava u skrajne tabore. Niti komunisti, a niti rasisti i fašisti ne idu srednjim putem. Svi su oni odlučni, pristaje su borbe na život i smrt. — Može li uz njih živjeti polovično, obično, tradicionalno kršćanstvo!

Novi Papin poziv na mir

(Odgovor Sv. Oca predsjedniku Sjedinjenih Država)

U božićnoj alocuciji kardinalskom zboru objavio je Sveti Otac poslanicu predsjednika Sjedinjenih Država Sjeverne Amerike — Franklina Delano Roosevelta. Vatikanski »L' Osservatore Romano« od 21. 1. t. g. objavio je ovaj odgovor Sv. Oca, koji je On upravo Rooseveltu preko Apostolskog Delegata Mons. Amleto Giovanni Cicognani:

»Njegovoj Preuzvišenosti Franklinu Delano Rooseveltu, predsjedniku Sjedinjenih američkih država, Pio Papa XII. Preuzvišeni gospodine, pozdrav i sreća! Prevažna poslanica, koju je na Nas upravela Vaša Preuzvišenost u predvečerje Božića, bacila je na patnje, tjeskobne brige i na gorčine naroda zapletenih u vrtlogu rata zraku utjehe, nade i pouzdanja. Radi toga Vam je svako dobronamjerno srce iskazalo spontanu privrženost u dubokoj zahvalnosti.

Usred srca dirnuti plemenitim sadržajem Vašega saopćenja, u kojem je duh Božića i želja, da se on primijeni na velike interese čovječanstva, našao tako ekspresivan izražaj, i potpuno osvjeđeni o njegovoj izvanrednoj važnosti, Mi nismo oklijevali, da ga iznesemo na znanje svijetloga zbora, koji se sastao istoga onoga jutra u konzistorijalnoj sali ove Apostolske Vatikanske palače, očitujući u svečanoj formi pred katoličkim i nekatoličkim svijetom, da cijenimo ovaj hrabri dokument dalekovidne političke razboritosti i duboke čovječnosti. Jedno značajno mjesto poslanice Vaše Preuzvišenosti dirnulo nas je na posebni način: živi duhovni dodir s mislima i osjećajima, s nadama i aspiracijama pučkih masa, to jest onih staleža, koje najviše tišti, u mjeri, koja nikada do sada nije okušana, teret boli i žrtava nemirnoga i burnoga sadanjega doba. I baš pod tim vidom valjda niko više od Nas ne može procijeniti značenje, dokaznu jačinu i toplinu, kojom u srce dira čin Vaše Preuzvišenosti. Zbilja upoznajemo iz svakidanjeg osobnog iskustva duboki vapaj za mirom, koji prožima srca naroda. Što se više širi rat i direktne ili indirektno reperekusije, koje on stvara; što više biva ekonomski, socijalni i obiteljski život izbacivan iz svojih normalnih baza pod željeznim zakonomu produženja rata, i biva prisiljen poći putevima žrtve i odreknuća svake vrste, čija čemerna oskudica nije svima uvijek jasna, to se više i moćnije budi u dušama nostalgija za mirom i želja, da se nađu i stave u izvršenje sredstva, koja do njega dovode.

U času, za koji se možemo nadati, da nije tako daleko, kad će kri-

ka oružja početi šutjeti i kad će se pokazati mogućim postignuće mira ozbiljnoga, zdravoga, koji će odgovarati pravilima pravednosti i jednakosti, moći će naći pravi put samo onaj, koji bude znao s političkom vlašću ujediniti jasno razumijevanje za povik čovječnosti i za duboki respekt božanskih normi evanđeoskog Kristovog života. Samo ljudima takve jačine bit će dano ostvariti mir, koji će naplatiti gigantske žrtve ovoga rata i koji će izravnati puteve do zajedničkoga međunarodnoga života puna ravnoteže, pouzdanja i plodnosti.

Dobro znamo, kako su jake i od dana u dan sve teže zapreke, koje se još stavljaju na put takvom cilju. I ako prijatelji mira ne će raditi utaman, moraju imati jasan pogled u težinu takvih zapreka i prema tomu u premlu probabilnost brzoga uspjeha, dok sadanje stanje sila, koje se nalaze u sukobu, ne doživi bitne promjene.

Kao Namjesnik na zemlji Kneza mira, sve od početka Našega Pontifikata posvetili smo Naše sile i Naše brige za uzdržanje i kasnije za obnovu mira. Ne brineći se za privremene neuspjehe i poteškoće, polaziti ćemo i dalje stazama, koje su Nam označene po Našoj Apostolskoj misiji. Glas, koji dolazi do Nas na tom teškom i trnovitom putu od nebrojenih duša, unutra i izvan Crkve, za nas je uz glas savjesti, da smo izvršili svoju dužnost, velika i utješljiva zadovoljština.

Pa kad je sada, u času općega straha i drhtaja prva vlast velike sjeverno-američke unije zauzela, u znaku Svete Božićne noći, tako odlično mjesto na predstraži promicatelja mira i velikodušne pomoći žrtvama rata, to označuje providencijalnu pomoć, koju Mi pozdravljamo s radosnim priznanjem i s pojačanom nadom; i to ujedno predstavlja uzoran čin bratske i tople solidarnosti između Novoga i Staroga Svijeta u obrani protiv ledenoga daha ateističkih i profukršćanskih tendencija, agresivnih i destruktivnih, koje groze, da će presušiti vrela, iz kojih civilizacija crpe porijetlo i jakost.

Kod takvoga stanja stvari, bit će za Nas posebna zadovoljština, kao što smo već javili Vašoj Preuzvišenosti, da dočekamo sa svim počastima, koje pripadaju njegovim poznatim odlikama i važnosti njegove visoke misije, predstavnika, koji će Nam biti upućen kao vjerman tumač Vaših namjera, koje idu za tim, da se postigne mir i da se ublaže patnje, koje potječu od rata.

i zla. Jer borba je teška i nemilosrdna, a mi, većinom, mlitavci i pospanci.

Junaštva nam treba! Junaštva iz doba apostolskoga kršćanstva! Junaštva iz naših narodnih pjesama, koje slave borbu Hrvatskoga Naroda za krst časn i slobodu zlatnu. Jedino će se takvo junaštvo moći upustiti u bor-

Imajući na pameti sa živom ugodnošću drage uspomene, koje su u Nama ostale od vremena nezaboravnog posjeta tomu velikom Narodu, i ponovno oživljujući u nama ugodno veselje, koje Nam je pribavilo osobno poznanstvo s Vašom Preuzvišenošću, uzvraćamo Vam s vrućim čestitkama izražujući najsrdačnije želje za dobro Vaše Preuzvišenosti i svega naroda Sjedinjenih Država. Dano u Rimu kod Sv. Petra 7. siječnja 1940., prve godine Našega Pontifikata. Pio Papa XII.»

Oko preuredjenja države i izbora

(Izjava dra Mačka i D. Cvetkovića)

Povodom zaključka glavnog odbora Jugoslavenske Radikalne Zajednice, po kome JRZ smatra, da je prije ma kakvih izbora neophodno potrebno izvršiti preuređenje svih dijelova države i državne zajednice, novinari su posjetili potpredsjednika kraljevske vlade dra Vladka Mačka i zamolili ga, da im dade izjavu o tom pitanju. Novinari su predsjedniku dru Maček u postavili ovo pitanje:

— Gospodine predsjedniče, poznata je stvar, da ste se Vi svim silama založili za što skorije donošenje izbornog zakona i sprovođenje izbora. Da li u tom pogledu postoje neka razilaženja.

Na ovo pitanje predsjednik dr Maček je odgovorio:

»Ja nisam pravio sporazum sa JRZ nego sa drugim faktorima i sa g. Dragišom Cvetkovićem kao predsjednikom vlade. Prema tome, mišljenje Jugoslavenske radikalne zajednice nije u tom pogledu mjerodavno. Ja ću i dalje uložiti sve sile, da ministarski savjet donese izborni zakon još ovih dana, a kada će taj zakon dobiti sankciju i kada će biti raspisani izbori, ne zavisi samo od mene.«

Novinari su pitali nakon toga predsjednika vlade g. Dragišu Cvetkovića, da li ima šta primjetiti na izjavu predsjednika dra Mačka. Predsjednik vlade g. Dragiša Cvetković je odgovorio:

»Poznata mi je izjava g. dra Mačka, koju mi je on lično saopćio. Izjava je sasvim na svome mjestu, jer sporazum predstavlja rješenje mnogih važnih državnih problema i on nije nikada bio predmet partijskog pogađanja. Ja ću nastojati da se sporazum sprovede u duhu, u kome je zaključen. — Jugoslavenska Radikalna Zajednica kao takova nije učestvovala u pregovorima i ja sam kao predsjednik odgovorne vlade stavio sebi u dužnost, da pristupim rješenju ovog pitanja, ali je JRZ prihvatila sporazum u cijelosti. — Što se tiče drugog dijela izjave g. dra Mačka u pogledu donošenja izbornog zakona, uglavnom postoji jednodušnost u pogledu izbornoga zakona i on će u najskorije vrijeme biti donijet.«

bu s neprijateljima koji ne biraju nikakva sredstva u rušenju i uništavanju svega što predstavlja istinu i dobrotu.

Dok se drugi junaci samo di-ve, mi se za kršćanske junake ustrajno molimo, stupajući za njima u čvrstim, neprobojnim redovima. Ig.

Što drugi pišu

Opet o komunistima

Sušačka »Istina« od 21. I. t. g. donosi ovaj uvodnik, koji, radi njegove aktualnosti i važnosti, prenosimo u cijelosti:

»O komunistima i o komunistkinjama. — Već je prebadao o tom pisati — mislite.

— Da.
— Mislite, zbilja?
— Da.

Pa dabome. Pisali smo mnogo puta. I sada pišemo.

Nemojte misliti, da nas je strah komunisti. Ili Rusije. Toliko glupi nismo, da bi mislili da će Kusija ovamo. Nego strah nas je da ne bi radi naših komunisti-glupana došao nešto drugi.

Svijestan narod ne može biti tuđi rob. Ili barem ne može dugo vremena biti tuđi rob. I mi Hrvati pokazali smo zadnjih godina da smo svijestan narod. Pokazali smo da se znamo složiti. Dakle možemo se nadati, ako ostanemo svijesni i ako bude-mo produbljivali tu svijest, da nećemo biti tuđi robovi.

Narodna svijest i sloga uzdržava se sa mnogim žrtvama. A imade ljudi, koji neće da snose žrtve. Imade ih i kod nas Hrvata, i kod nas u Hrvatskom Primorju.

To su »internacionalci«!

— Viva la Spagna, dove si beve e magna (mangia), ča te nan te političke bedastoće, daj nam flike-flike i ham-ham. Sejedno ti j' Hrvat, ali ki drugi, si samo izrabljivaju itd.

Dok su Francuzi, Francuzi; Talijani, Talijani; Englezi, Englezi; mi (šačica) ćemo biti ni manje ni više nego — internacionalci. Sve — ljudi itd.

Dok poštini Hrvati muku muče, da putem ili sporazuma ili drugim poštenim političkim sredstvima izvojuju hrvatskom narodu slobodu, dotle ovakve mizerije navlače na Hrvatsku krivo evropsko mišljenje, da hrvatski narod nije svijestan i da ne zaslužuje potpune slobode.

Hvalospjevima Staljinu i »slavenskoj« boljševičkoj Rusiji, oni zapravo ne rade ni za Rusiju već za neke druge »prijatelje«.

Tomu treba učiniti brzi kraj.

Ne samo da se eliminira nekoliko ljudi, već treba lječiti u korjenu. Poznata je stvar da su svi »neprijatelji Hrvatsva i nacionalizma br. 1« skrivali prije u sokolizmima, integralnom jugoslavenstvu i slično. Logički slijedi da će se sada kriti pod firmom pokreta u kojem se nalazi ogromna većina hrvatskrg nartda.

To se može opaziti kod raznih čitaonica, »ženskih« predavanja i slično.

Ima toga i na Sušaku. Bit ćemo, ako Bog da, i jasniji.

Hrvatski ban g. dr Ivan Šubašić, daje znati da će obračunati s parazitima, koji se zovu »crvendaci«. Naš gradski povjerenik g. Marijo Šarinić već im je otčitao svoju lekciju.

Mi ćemo im biti od pomoći, kolikogod budemo mogli. I pokazati, eventualno, i na neke korjenjčice, koje možda nisu oni još opazili, a s kojima će bez sumnje obračunati.

Ta, zaboga, radi se o hrvatskom narodu i njegovoj slobodi!

SELJAČKI DEMOKRATSKI SAVEZ zvat će se politička grupa, koju stvaraju demokrati ljevičari u Srbiji.

ŽIVOT S CRKVOM

Crkveni kalendar

Nedjelja, 4. II.: Pedesetnica (zadnja pokladna nedjelja). — Sv. Andrija Korsini. Roden je u Firenci 30. XI. g. 1302. Andrija u mladosti bijaše se podao grijehu i raspuštenosti. Ganut majčinim snom o vuku, koji se pretvorio u bijelo i blago janje ostavi svijet i stupi u strogi Karmelićanski red. Dopršivši škole bi zaređen za svećenika. Kasnije postea biskup u gradu Fiesole. I kao redovnik, i kao biskup sav je izgario u Božjoj ljubavi i Božjoj službi. Kao žrtva ljubavi preminuo je 6. I. 1373.

Ponedjeljak, 5. II.: Sv. Agata, djevica i mučenica. Rodila se u Kataniji na Siciliji oko g. 230. Kao bogata, lijepa i otmjena djevojka imala je brojne prosee. No za ljubav Kristovu sve ih je odbijala. Dovedena radi sv. vjere pred poganskoga suca junački mu je odgovorila, da nema ništa ljepšega i slavnijega do služiti Isusu Kristu. Pretrpjela je strašnu mučeničku smrt g. 251.

Utorak, 6. II.: Sv. Tit, biskup. Bio je učenik sv. Pavla. Propovijedao je sv. vjeru i u ovim našim stranama. Bio je biskup na Kreti.

Srijeda, 7. II.: Čista srijeda (Pepelnica). Početak sv. korizme. Strogi post i nemrs. — Sv. Romuald. Osnovao je Red Kamaldoleza. Umro je g. 1027.

Četvrtak, 8. II.: Sv. Ivan Matski. Živio je b 12 vijeku. Za vrijeme Mlade sv. mise imao je čudesno videnje. Potaknut tim videnjem osnovao je Red za otkup sužnjeva, koji je mnogo dobra učinio čovječanstvu.

Petak, 9. II.: Sv. Apolonija, djevica i mučenica. Narod zazivlje sv. Apoloniju u boli zubl. — Post i nemrs.

Subota, 10. II.: Sv. Skolastika, djevica i sestra sv. Benedikta. — Post i nemrs.

NEDIJELJA PEDESETNICA

ČITANJE POSLANICE bl. Pavla apostola Korinćanima (I. 13, 1—13). — Braćo! Kad bih jezike ljudske i anđeoske govorio, a ljubavi ne bih imao, bio bih kao mjed koja zveči, ili praporac koji ječi. I kad bih imao dar proroštva i znao sve tajne i sve znanje; i kad bih imao svu vjeru da bih i gore premještio, a ljubavi ne bih imao, bio bih ništa. I kad bih razdijelio sve imanje svoje, i kad bih predao tijelo svoje tako da izgorim, a ljubavi ne bih imao, ništa mi ne bi koristilo. — Ljubav je strpljiva, dobrostiva je; ljubav ne zavidi, ne radi bezobrazno, ne oholi se; nije častohlepna, ne traži svoje, ne srdi se, ne misli zlo, ne raduje se nepravdi, a raduje se istini; sve podnosi, sve vjeruje, svemu se nada, sve trpi. — Ljubav nikad ne prestaje, bilo da proroštva prestanu, bilo da jezici umuknu, bilo da znanja nestane. Jer djelomično znamo i djelomično prorokujemo, a kad dođe što je savršeno, onda će prestati što je djelomično. Kad sam bio dijete, govorio sam kao dijete, osjećao sam kao dijete, mislio sam kao dijete. A kad sam postao čovjek, odbacio sam sve što je bilo djetinje. Sada gledamo kroz ogledalo u sličie, a onda ćemo licem u lice. Sada poznatiem djelomično, a onda ću poznati kao što sam i poznat. Sad ostaje vjera, ufanie, ljubav, ovo troje, ali najveća je među njima ljubav.

blazila njenu muku. Četrnaestgodišnjog djevojčici tako je potrebito srce, koje ju shvaća i ljubi!

Druge još brige i misli sad je tu u crkvi muče i žaloste...

Već dvije su godine, da Ružica kao naučnica kod jedne krojačice uči radnju. Njena učiteljica, koja je opazila, da ima mnogo volje i dobar ukus, baš se zauzela, da je što bolje izuči.

Kako joj se radovala majka svakom njenom uspjehu! Koliko se žrtvovala, da ne bi nikada propustila pouku!

A i Ružica osjećala se sretnom, jer su je u radioni sve voljele, ali nadasve, jer je to zanimanje baš odgovaralo njenom ukusu i sklonosti. Zato je i radila sa strašću i ljubavlju vježbajući se u izrađivanju haljinica za lutke svojih sestrica.

Najprije obuzeta sva silnom svojom žalošću, a nato obmanuta i zavarana prisutnošću tetke, za koju se činilo, da je voljna preuzeti upravu kuće, Ružici ni na kraj pameti nije došla misao, da će Gospodin zatražiti od nje još jednu žrtvu.

† SLIJEDI SV. EVANĐELJE po Luki (18, 31—43). — U ono vrijeme: Uze Isus dvanaesticu i reče im: Evo ulazimo u Jeruzalem i sve će se izvršiti što su pisali proroci o Sinu čovječanskome. Jer će Ga predati neznabošcima, i narugat će Mu se, i bičevati će Ga, i popljuvati će Ga; i kad Ga izbičuju, ubit će Ga; i treći dan će uskrsnuti. I oni od toga ništa ne razumješe, i ovaj im je govor bio sakriven, nisu razumjeli što im je kazao. A dogodi se, kad se je približavao Jerihonu, neki je slijepac sjedio proseei kraj puta. A kad ču mnoštvo gdje prolazi, zapita što je to. I kazao mu da prolazi Isus Nazarećanin. I povika govoreći: Isuse, sine Davidov, smiluj mi se! A oni što su išli naprijed, kazali su mu da šuti. A on još više vikaše: Sine Davidov, smiluj mi se! Isus stade i zapovjedi da Mu ga dovedu. I kad mu se približi, zapita ga: Što hoćeš da ti učinim? A on reče: Gospodine, da progledam. A Isus mu reče: Progledaj! Vjera te je tvoja spasila. I odmah progleda i pade za Njim hvaleći Boga. A sav narod kad vidje, dade hvalu Bogu.

MOLITVE KRŠĆANINA

IX.

OČE NAS

»Sveti se ime Tvoje!«

1. Dužnost. — Ime tvori cjelinu s osobom, koja ga nosi. Kad nekoga ljubimo, naša ljubav odnosi se i na ime te ljubljene osobe; ono zvoni uhu našem kao slatki sklad, razigra nam srce, a usne ga opepovano spominju s osjećajem i prijatnošću; a kao bi ga koja prostačka usta izustila bez poštovanja, mi se srdimo i žao nam je.

Najsvetije, najveće i istodobno najslade i najdraže ime, što postoji, je ime Božje. Ovo ime sjeća nas na Njegovu svetost, Njegovu mudrost, ono uključuje u sebi, kao žar jedne leće, sve ono, što Očeva ljubav čini za nas, svoja bijedna stvorenja.

Presveta je dakle dužnost, da s poštovanjem i ljubavlju izgovaramo ovo sveto Ime. Dužnost je to poštovanja, zahvalnosti i sinovske ljubavi.

2. Žalosna činjenica. — No nažalost ovo najsvetije ime od svih imena nije poštovano onako, kako treba. Mjesto da ga zazivlju s poštovanjem i pouzdanjem, toliki ga pogrdjuju i psuju. Kako je dakle moguće, da razumno stvorenje obasiplje pogrdama ime našeg Oca, koji je na nebesima? Kako je moguće, da otkupljenici izbacuju gadne pljuvotine psovke protiv Onoga, koji je umro za njih na križu? Kako se mogu davati Bogu razni uvredljivi nazivi, koji se, nekažnjeno, ne bi mogli dati komu od nama ravnih? Samo je pakao u svojoj mržnji protiv Boga mogao izmisлити psovku, kako kaže Dante o osuđenim dušama:

»Boga, oca, mater proklinjale
Ljudski porod, mjesto, čas i sjeme
Što ih začte te svijet ugledale.«
(Pakao III, 103—105)

Shvaćali su zlobu psovke Židovi, koji su osuđivali na kamenovanje onoga, koji bi opsovao ime Božje; shvatio ju je car Teodozij, koji je odredio, da se bogosovač pošalje u progonstvo. No ne će da shvate ovaj strašni zločin toliki, koji se nazivlju kršćanima bilo zato, što oni sami psuju ime Gospodnje, bilo zato, što, iako

bi to mogli, ne sprečavaju psovku kod drugih.

3. Kako ćemo doprinijeti, da se štujemo ime Božje? — Što možemo učiniti mi, da bude sveto ime Gospodnje? Izgovarajmo ga uvijek sa svetim poštanjem i istodobno s ljubavlju i sinovskim pouzdanjem; zazivajmo u svim našim poteškoćama ovo ime, koje je najmoćnije od svih. Ime Isusovo je, kaže sv. Bernard, kao ulje, koje svijetli, hrani i blaži: svijetlo, hrana, lijek. Kad ga se propovijeda, rasvjetljuje pameć; kad ga se spominjemo, hrani dušu; kad ga zazivljemo blaži našu bol. Kako je lijep i koristan običaj strelovitih molitvie! No nemojmo se zadovoljiti samo s tim, već učinimo sve, da ime Božje bude poštovano i od drugih: branimo čast Božju upozoravajući i opominjući bogosovača, nadoknadujmo nepravdu psovke upotrebljavajući često kršćanski pozdrav »Hvaljen Isus« i izgovarajući često one pobožne uzdahe: »Blagoslovljen budi Bog!«

Neka je ime Gospodnje blagoslovljeno u vijek!

Širom svijeta

FINCI su ponovno napali Kronstadt i nanijeli velike štete. Bombardirani su svi veći vojni objekti. Finsko zrakoplovstvo izvršilo je isto tako napadaj na željezničku prugu, nedaleko Lenjingrada i na željezničku prugu na Karelijskoj prevlaci. Te su pruge, koje su od osobite važnosti za opskrbu tamnijih sovjetskih četa, na više mjesta oštećene. Tako je poremećen i prevoz sovjetskih četa, kojima su bila upućena pojačanja za oružani napad. Sovjetske čete u porno napadaju na najužem dijelu Finske. Započeli su s novom ofenzivom. Prema Fincima nalazi se ondje 20 hiljada sovjetskih vojnika, koji ogroćeno pokušavaju, da pod svaku cijenu prodru. No svi ti sovjetski napadaji su odbijeni. Zato sovjetska zapovjedništva, pošto nisu uspjela svojim masovnim napadajima, produžuju bombardiranje nezastićenih gradova. Tako je 30. I. 200 sovjetskih aviona bombardiralo razne gradove u Finskoj. Ustanovljeno je, da je od 30. XI. pr. g. na 207 mjesta u Finskoj bačeno 20 hiljada 337 bomba tečajem 643 bombardiranja.

STRASNE POSLJEDICE POTRESA U TURSKOJ. Prema službenim podacima nabrojili su u Turskoj 30 hiljada porušenih kuća, pokupili su 25 hiljada mrtvaca, 8 hiljada je smrtno ranjenih, a oko 50 hiljada lakše ranjenih. Potresi još i sada uznemiruju nesretno tursko pučanstvo, ali, prema stiglim vijestima, nema novih ljudskih žrtava.

BEZBOŽNIČKA AKCIJA U POLJSKOJ. Centralni odbor sovjetskog ateističkog saveza odlučio je da upotrebi tri miliona rubalja za ateističku propagandu u oblastima Poljske, koje je okupirala Sovjetska Unija. Na sastanku je prihvaćena rezolucija, u kojoj se traži: 1. Da se zatvore sve crkve i crkvene ustanove na okupiranom teritoriju Poljske. 2. Da se zabrani vršenje funkcija svima svećenicima i duhovnim osobama. 3. Da se konfisciraju sva crkvena imanja. 4. Da se odmah osnuju odsjeci bezbožničkog pokreta u okupiranim krajevima. 5. Da se odmah počne s izdavanjem jednog bezbožničkog lista na poljskom jeziku. 6. Da se sovjetske stanice na okupiranom teritoriju upotrebe za bezbožničku propagandu.

—No... što imam činiti, mala moja?

Ružica ponovno gleda ono blijeđo i smučeno lice očeva i njegov zburjen i isprekidan govor.

Dakle, ako nema drugoga lijeka, treba popustiti na silu i pretvoriti život u neprestanu muku.

Ružica plače... Ne! Ne će, ne smije popustiti na silu. Ali kako je teška pomisao, da će odsad unaprijed morati buditi i obući braću, spremiti i davati im jesti, krpiti i rediti haljinice braće i hlače očeva. I uvijek stajati u kući, možda i ostarjeti među ona četiri kućna zida i biti sluškinjom svih.

Mašta joj juri, a Ružica je slijedi podvostručujući uzdahe i jecaje. Najjednom tamnu crkvu rasvijetli iznenadna svjetlost netko je u nju unišao. Ružica užurbano otire suze.

Koliko malih koraka i kakav je to potih šapaf!... Tko to dakle dolazi?

Ružica se polako, polako okrene i ugleda Martu, svoju drugaricu, s kojom je skupa u katoličkom društvu. Vodi dvoje djece za ruku. Evo je, stala je, navodi mališe, da se prekrste, tada se nagne iznad njih kao dobra

Podlistak

Mala domaćica

Ružica s očima, naduvenim od suza, i svojim malim rukama na sljepočici, koja nemirno udara, kleči na posljednjoj klupi u župskoj crkvi. Duša joj je u oluji.

Došla je amo, da u molitvi potraži malo utjehe u svojoj velikoj boli. No usne su joj ostale nepomične, a pamet je slijedila tok svojih misli.

Ružica je žalosna, veoma žalosna. Smrt je pokušala na njena vrata i odnijela joj majku, dragu njenu majku, koja ju je toliko voljela i za nju se toliko brinula, koja je bila najstarija od četvero djece. Umrta joj je majka, koja je bila sunce njena života.

Ružica se naplakala, prolila je sve svoje suze, te se njeno, i onako slabašno tijelo, još više istančalo od muke one prve i velike žalosti.

Nakon čitavoga mjeseca borbe opef se nasmješila životu. Ljubav tetke Kate, koja je došla, da joj zamijeni majku nakon njene smrti, nešto je u-

Iz naših krajeva

ODLIKOVANJE ZAGREBAČKOG NADBISKUPA. Prilikom boravka Nj. V. Kneza Pavla u Zagrebu zagrebački nadbiskup i hrvatski metropolita preuzv. dr. Alojzije Stepinac odlikovan je ordenom Bijelog Orla I. stepena s lentom.

SMRT KIPARA FRANGESA I PO-VJESNICARA ŠIŠICA. Prošlih dana preminula su u Zagrebu ova dva naša poznata i vrlo zaslužna kulturna radnika. Kipar Robert Frangeš dao je mnogo djela odlične vrijednosti, a od naročito je značenja njegovo posljednje djelo, spomenik Kralju Tomislavu, koji ima tek da se postavi na Trgu Kralja Tomislava u Zagrebu. Posljednje sv. sakramente mu je podijelio sam zagrebački nadbiskup preuzv. Stepinac. — Našega glasovitog povjesničara i člana Akademije profesora Ferdu Šišića, smrt je zatekla u 70. godini, još u snazi, kad je spremao novu knjigu hrvatske povijesti za Maticu Hrvatsku. — P. u m!

KOJA JE DIREKCIJA PASIVNA? Od 5 željezničkih direkcija u Jugoslaviji završile su lanjski proračun beogradska i sarajevska s deficitom od 22, odnosno 6 milijuna, a zagrebačka, ljubljanska i subotička sa suviškom od 19 i po, odnosno 13, odnosno 23 i po milijuna dinara.

VAL HLADNOĆE, odavna nezapamćen, zahvatio je prošlih dana cijelu državu, pa i naše primorje. Led je napravio kod nas velikih šteta voćkama i maslinama. Za više dana bio je obustavljen naš željeznički saobraćaj sa Zagrebom, a onaj parobrodima bio je dosta ograničen i uz veliko zakašnjanje.

DEMANTI O DOZVOLI ZA PRELAZ STRANE VOJSKE. Agencija Avala objavila je sa službenoga mjesta ovaj demanti: »Vijesti, koje su ovih dana priopćile neke vanjske novine o navodnom pristanku jugoslavenske vlade za prelaz stranih četa preko jugoslavenskoga teritorija, potpuno su lažne i bez svakoga temelja.«

PONIŠTENJE KOMUNISTIČKIH MANDATA U FRANCUSKOJ. Francuski senat i parlamenat izglasali su zakon o poništenju mandata komunističkih zastupnika. U senatu protiv prijedloga nije glasovao nijedan senator, a u parlamentu samo dvojica.

UMRLI. Od 24.—31. I. t. g. umrli su u Šibeniku: Paškvalin Krste pk. Tome (68 g.), Vlahov Filip pk. Luke iz Prvić Šepurine (62 g.), Babić Ante Jurin iz Ugljana (26 g.), Peran Stipe Andrijin iz Grebaštica (15 g.), Perković Vlade Josin iz Primoštena (3 g.), Musić Ante Antin iz Zatonu (6 g.), Knežić Mara Jovanova iz Konjevratu (6 g.), Bujasa Blaža mrtvorodeno muško dijete, Karadžole Matija ud. pk. Luke (86 g.) i Petković Marko pk. Nikole (66 g.). — P. u m!

U FOND NAŠEGA LISTA doprinijeli su: Mons. dr. Josip Srebrnić, biskup (Krk) i Samostan sv. Lovre po Din 70; don Krsto Stošić Din 40; don Marko Čorić, Bedrica Ante, Mons. Anaković Ilija (Đakovo), Marčelić ud. Marija (Preko), Dulibić ud. Ema i Antić-Poluš Ivo po Din 20; Šare Zvonimir, učitelj (Jesenice) Din 10; Žumić Kleofa i Bujas Suzana po Din 5. — Da počasti uspomenu pk. Mandice Čaletić: Don Frane Antunović, konsultor (Turanj) Din 20. — Uprava harno zahvaljuje.

majčica, slovkajući i isprekidano molći:

»Oče naš... koji jesi na nebesima... budi... volja Tvoja...«

Da, Marta je znala da izvrši volju Božju, kad se s ljubavlju prihvatila dužnosti, da bude majkom svojoj maloj braći.

A ipak joj je 14 godina kao i njoj; a ipak i ona je tako rado išla u predionicu svile!

Ružica gleda na Svetohranište i pića se, nije li joj Gospodin poslao Martu, da joj dade razumjeti, kako nije baš tako teško ono, što od nje traži, ako Mu to ona bude znala prikazati s ljubavlju.

Kućni poslovi uistinu su teški i dosadni, ali posmijeh troje dječice, ljubav i privrženost triju malih srdaca te zahvalnost očeva ne će li ih znati, da učine lakšima?

Male se ruke sklapaju, a usne otvaraju na molitvu, na molitvu, koja će joj sama moći da dade utjehe, okrepe i snage, da dobro izvrši zadaću male domaćice te strpljive i ljubezne majčice.

Ante Kalin

Škola

Prvi odgojni faktor jest narodni dom, a Crkva i škola su samo pomažići. To je naša riječ koju uvijek ističemo. Crkva i škola time nisu degradirane. Njihov uticaj je od tako značajne važnosti da mi uopće ne možemo zamisliti društvo bez ova dva odgojna činioca, ako hoćemo pred sobom imati ljude napretka i uglađenosti, a ne surovosti i barbarstva. A, upamtiti je, da i primitivni narodi najstarije kulture koja nam je znana, imaju i crkvu i školu, vjerski i odgojni momenat, na putovima koji vode od pokoljenja na pokoljenje.

Dom ističemo kao prvi i glavni, jer bez njega ni Crkva ni škola ne bi mogle vršiti zadatke koji spadaju njihovom djelokrugu. I ništa, to povisim glasom uvijek ističemo, ne će i ne može nadomjestiti dom, one filigranske poteze, što ih majka urezuje svome čedu, dok ga nena na koljenima i hrani svojim prsima.

Majka daje svoj porod školi, da mu dade ono što mu ona ne može dati. Škola je njezin saradnik, njezin pomagač u oplemenjivanju glave i srca krvi njezine krvi. Zato je ona školi zahvalna, kao što je i zahvalna i svakom onomu koji njezino dijete i samu lijepo pogleda. Škola, zastalno, zaslužuje hvalu i priznanje od majke, jer je ona njezina produžena ruka.

Ali je škola na sebe preuzela i tešku odgovornost, odgovornost ne samo za budućnost mladoga pojedinca, nego i odgovornost pred domom i rodnom. Školi je dano dijete, da od njega stvori čovjeka, koji će imati zadatak voditi druge i pomagati druge na putovima života i k uspinjanju na strme vrhove, koji se u teškoći vremena dižu.

Po našim zavodima visi o zidu natpis: »Početak mudrosti, strah Božji«. To je misao na koju se vraća pozornost omladine, koja ima na sebe primiti predvodničku ulogu u kročenju danima sretnije budućnosti.

Bog je stvoritelj svega. Znanje koje ne vodi k Bogu nije pravo znanje, nego zabluda. K zdravom znanju se pristupa ne s ropskim strahom prema Bogu, nego sa strahopoštanjem pri pomisli na ime Onoga koji drži vasionu i njezin poredak. O kući ne

možemo govoriti, a da ne promislimo na zidara; o svijetu ne možemo govoriti, ako ne pomislimo na Tvorca. Sa strahopoštanjem pristupamo tapkanju pri raspijivanju naravi, reda i gibanja svega što je proizašlo iz stvaralačke desnice Svevišnjega. Svaki korak, svaki pokušaj, svaka riječ upućuje na velikoga Početnika i Uzrok svega.

Kako je, samo ćemo to reći, sažalno i smiješno, kada se pojavi po koji pojedinac, koji u školi načme omladini s odmahivanjem ruke prelaziti preko Stvoritelja; govori o stvorenjima bez Stvoritelja, o zgradi bez zidara!

Nađe se. Daci se prituže, a po kojemu se zadije u glavi i po koja sumnja o svemu onomu što je u najranijoj mladosti čuo i od svoga vjeroučitelja u osnovnoj školi naučio.

O duševnom siromaštvu takvoga učitelja može se raspravljati u krugu njemu ravnih.

Riječ je ovdje o odgovornosti i zlu koje se tim nanosi ne samo pojedincu, nego zdravom poretku.

Nije tomu puno vremena, kada se sistematski išlo, po smišljenom nacrtu, za krivim gledanjem na prošlost i bolesnim pogledima u budućnost. To znači, nije preoštar izraz, trovati najbolje od najboljega u životu jednoga naroda.

Uvjerena smo da se na to sada skreće bolja pozornost i spremnost radikalno i posve likvidirati takve pojave. Ko nije sposoban odgajati i izgrađivati, neka barem ne truje i ne ruši.

Vjerski momenat ne samo pojedinca nego i naroda kao cjeline pitanje je dubokoga značaja i snažnoga zahvata. To je život života.

Rodoljubna javnost tu ne zna za odlaganje. Što je bolesno ide u bolnicu, a što ubožno u ubožnicu. Tako je kod naroda uređenih i naprednih.

Katolički živ naraštaj hoće u svemu čistinu i otvorenost. U katoličkom narodu neka se katolička djeca katolički odgajaju; ideal je, da odgojitelji i životom predvode.

Ima povoda ovim riječima. A napisano je na početku drugoga dijela školske godine.

Junior

Komunističke metode i ciljevi

Zagrebački tjednik »Hrvatski Narod« donosi prema pariškom časopisu »L'ordre national« glavne točke dokumenta »Opća uputa za zapadnoeuropski odsjek Kominterne u Baselu (Švicarska)«.

Taj dokument razotkriva nam u punom svijetlu viljeve i metode Kominterne u sadašnjem času međunarodnog sukoba.

Dokument je datiran u Moskvi 25 studenoga 1939 br. 1118/K. S. O. E. Politički ured Kominterne.

Općim ratom do svjetske revolucije

U spomenutom dokumentu kaže se:

»Nametanje vladavine Sovjeta u svim kapitalističkim zemljama putem međunarodne revolucije ostaje jedini vrhovni cilj vanjske politike SSSR.«

Europski rat, koji vode kapitalističke zemlje iz bilo kojeg razloga, stvara sam povoljne prilike i uvjete za izbijanje međunarodne revolucije. Budući da se španjolski rat nije izvrtnuo, kao što smo to mi želili, u europski sukob, nije mogao politički ured kominterne neizvjesno dugo čekati, dok bi se pružila nova prigoda. Čekati, bilo bi značilo izvrtnuti se opasnosti, da jedini muž, koji bi bio kadar potpaliti Europu, Hitler umre ili da padne kao žrtva kakvog atentata. Hitler ne bi međutim nikad bio stvarno napao Poljsku, jer je mogao lahko predvidjeti posljedice toga na zapadu, da nije prije toga stekao potpunu sigurnost dobrohotne neutralnosti SSSR. Mi smo postigli naš cilj, opći rat, a da za to ne nosimo odgovornost u očima svijeta te niti ne sudjelujemo u njem...«

Dalje se navodi, da su Poljska, Finska i Rumunjska zapreke sovjetskoj akciji, pa nastavlja:

»Što se tiče Poljske prošli smo jeftino, budući da su sami Nijemci pokrili troškove operacija. Sad je na redu Finska uz saradnju komunističke stranke ove zemlje. Isto će biti provedeno u proljeću i što se tiče Rumunjske, koju ćemo zaposjesti sporazumno s Njemačkom, ostavljajući ovaj po-

tonjoj kao i za Poljsku odgovornost za prvi napadaj i za opasnost operacija.«

Značenje njemačko-sovjetskog saveza.

»A sad kako treba u buduće shvaćati germansko-sovjetski savez. Mi ćemo pomoći Nijemcima za trajanja europskog rata tako, da bi oni mogli dugo odoljevati francusko-britanskom pritisku te na ovaj način izmožditi kapitalističke zemlje, ali nipošto ne do točke, da se dozvoli triumf njemačkog oružja. Ako bi Njemačka protiv svakog očekivanja uspjela vojnički triumfirati nad svojim neprijateljima, mi bi smjesta poduzeli sve, da utopimo njezinu pobjedu pod valovima marksističke revolucije u centralnoj Europi, na Balkanu, u Francuskoj i u Belgiji. Ako bi tome nasuprot što je vjerojatno, saveznici trimfirali nad Njemačkom, izazvali bi mi smjesta u ovoj zemlji u sporazumu s vođama nacionalsocijalizma komunističku revoluciju, da ugušimo pobjedu saveznika, iscrpljenih u dugoj borbi.«

Zašto Sovjeti nijesu poslali s Francuskom i Engleskom?

»Savez SSSR s Francuskom i Engleskom bio bi žurno izazvao pad Hitlerovog režima... Ovo bi bio britanski mir, postignut s vrlo malo troškova, što bi bilo značilo ostaviti nedirnutu konzervativne sile Engleske i Francuske, koje su naše ljute neprijateljice. U tom slučaju bio bi poslao sloma hitlerizma, došao na red sovjeticizam, koji bi satre buržoazije zapada...«

Od čega zavisi konačni uspjeh?

Konačni uspjeh ovisi od spretnosti i vatrenosti, s kojima će svaki komunista, gdje god se on nalazio, pripremiti međunarodnu revoluciju Sovjeta, jer se sovjetska vojska čak ni sućelice s izmorenim pobjednicima ne bi mogla uputiti na pohod diljem Evrope.«

Sada slijede zapovijedi i upute o mjerama, koje treba primijeniti u svrhu sijnja razdora, podvojenosti i malodušnosti, pak se nastavlja doslovce: »Za ove mjere potrebni krediti odobravaju se već unapred.«

Dokumentat svršava ovako:

»Odmjerenost (ritam) rastvaranja, kako ga odabere Staljin, treba uvažiti pod svaku cijenu; kako bi međunarodna revolucija mogla planuti pod najpovoljnijim prilikama poslije dugog rata iscrpljivanja, koji će dozvoliti ustoličenje Sovjeta po cijeloj zapadnoj, centralnoj i balkanskoj Evropi.«

Izjave dra Mačeka talijanskim novinarima

Predsjednik HSS i podpredsjednik vlade dr. Maček dao je jednu izjavu predstavniku Agencije Stefani. U toj se izjavi između ostaloga kaže:

»Svi su mogli povesti računa o oduševljenju, s kojim je hrvatski narod dočekao kneza Pavla, prvog pokretača sporazuma između Srba i Hrvata. Knezu Pavlu pripada najveća zasluga za sretan rezultat pregovora, započetih u proljeću s predsjednikom vlade Cvetkovićem. Mi smo uvijek htjeli, da ostanemo u krilu Jugoslavije, ali nismo htjeli priznati, da bi Jugoslavija bila samo teritorijalno proširenje Srbije. Još od vremena, kad je nastala jugoslavenska država, mi smo dizali glas, da Hrvatskoj bude priznata uloga ravnopravna s ulogom Srbije. Sporazumom od 26. kolovoza prevladala je pravdom. Posjet Kneza Pavla Zagrebu, metropoli Hrvata, očigledan je znak promjene, koja je nastala u našim odnosima s Beogradom i Zagreb je danas u istom smislu prijestolnica kao i Beograd. Hrvatska, ravnopravna sa Srbijom, preuzela je svoj udio u životu Jugoslavije, premda sporazum još nije sasvim definitivna. Sporazum između Srba i Hrvata odstranio je mnoge razloge iritacije u ovoj zoni Evrope i učinio, da nestanu povodi eventualnih zapletaja međunarodnog zamašaja. Konsolidiranje odnosa između Srba i Hrvata, koje su želili svi naši prijatelji u inozemstvu, pridonijelo je djelu izmirenja između država u ovom dijelu Evrope, koji je za Italiju od kapitalne važnosti. Ta konsolidacija olakšava provedbu sporazumne politike, za održanje mira na Sredozemnom moru, u Podunavlju i na Balkanu. Ova politika je omogućena dalekovidnošću Ducea i Kneza Pavla, a polazna točka je dobar sporazum, koji je postignut između Jugoslavije i Italije.«

Zatim je dr. Maček istaknuo, da želi posjetiti Italiju, da svojim očima vidi napredak, postignut pod vodstvom Ducea, naglasivši pri tome, da postoje mnoge točke socijalnog i političkog sistema Italije, koje zaslužuju da budu proučavane, osobito uređenje odnosa između radnika i poslodavaca, između rada i kapitala, kao i pitanje socijalne pomoći. Moji suradnici u socijalnim pitanjima proučavaju, rekao je dr. Maček, talijanski socijalni sistem, kako bi nešto od toga mogli upotrebiti u času, kada u Hrvatskoj pripremamo ostvarenje našeg gospodarsko-socijalnog programa.

»Giornale d'Italia« donosi na prvoj strani interview svoga beogradskeg dopisnika s predsjednikom Drom Mačkom. Interview je objavljen pod naslovom: »Poslije srpsko-hrvatskog sporazuma nova Hrvatska želi održati najsrdačnije odnose s Italijom i Madarskom«. Dopisnik kaže, da poslije objave zakona o izborima za Skupštinu i Hrvatski Sabor Hrvatska počinje svoj autonomni život. Dopisnik nastavlja:

»Jutros sam imao prilike čuti od samog Dra Mačka, pred kakvim će se problemima naći Sabor i Hrvatska. Dr. Maček je rekao: »Mi želimo sada, pošto su naporu okrunjeni pobjedom, nastaviti organizaciju Hrvata na federalnim temeljima, da bi sporazumu dali definitivni izgled, kako u pogledu razgraničenja zadataka između Srba i Hrvata, tako i u definiranju javne vlasti u Hrvatskoj. Ta dva pitanja će se riješiti, kada dođe do definitivne organizacije cijele zajedničke države Jugoslavije, što će se tražiti od Skupštine.«

Govoreći o aspiracijama HSS Dr. Maček je rekao, da su seljaci temelj naroda i da su njihovi interesi prvenstveni. Do liberalizma je prošlo, i stoga svi društveni slojevi moraju svoje interese podrediti stvarnim interesima naroda. Funkcija svih narodnih slojeva mora biti ograničena i usklađena s potrebama naroda. Seljaci u Hrvatskoj čine 85 posto pučanstva. Ostali slojevi ne predstavljaju ni brojno ni gospodarski mnogo. Na pitanje, kakvu će fizionomiju imati Hrvatski Sabor, Dr. Maček je rekao, da sumnja, da će opozicija autoritativnih i ljevičarskih tendencija imati više od tri do četiri zastupnika, Srbi iz Hrvatske imat će oko 20 zastupnika, ali će se vidjeti, koliko će se tih Srba iz Hrvatske izjasniti

za sporazum, a koliko će željeti vraćanje starih sistemima. Zatim je Dr Maček izrazio nadu, da će SDS u srpskim redovima dobiti većinu, pa će tako afirmirati sporazum.

Na kraju izjave Dr Maček je govorio o odnošajima s Italijom pa je rekao:

»Hoću da vam pored onoga, što se odnosi na hrvatsku autonomiju, nešto kažem i o odnošajima, koji vežu Italiju, Hrvatsku i Mađarsku. Italija i Mađarska nisu samo naši najbliži susjedi. Po svojoj se strukturi naše tri zemlje recipročno popunjuju i stoga one trebaju biti u najsrdačnijim odnošajima. Ali ima nešto, što je još važnije, a to je, da i Italija i Mađarska žele štiti svoje interese, ljubomorno čuvaju svoje pozicije neutralnosti. Izjavljujem ovim, da ono što još više ujedinjuje Hrvatsku s njezinim susjedima, jeste to, što su oni izabrali put, koji je istodobno spas za neutralnost i mir Jugoslavije.«

Naši dopisi

PAG

Napokon smo se riješili!...

Pag se napokon oslobodio velikoga o-trovnog čira. Živio je među nama, a da nije znao ni dobro hrvatski da govori, mađarski krojač Andrea Barat. Uglavnom navelik se bavio širenjem azijskih barbarskih nauka te nastojao, da nađe pristasa za imperijalističku politiku krvoločnoga zločinca iz Kremlja. U noćnoj tami znao je nagovarati svoje sumišljenike, da se dadu na posao, da kolju i pljačkaju najbolje Hrvate Paga, a znao je izazivati i mirne građane. Barat je mnogo naškodilo dobrom glasu Pažana. Bio se već zaručio i napovjedio, ali je tražio od vjerenice, da prezre sakrament ženidbe i s njim živi u divljem braku. No djevojka je veoma pametno tu sramotnu ponudu odbila i povratila se u svoj rodni kraj.

U ponedjeljak 15. siječnja Barat se ukrcao na parobrod, da ostavi Pag, jer je šupiran iz ove općine. Na parobrodu mu se približio žandar, koji ga je uapsio i za svaku sigurnost vezao tu staru tičicu svijetlim verigama i odveo u gajbu Lepoglave u koncentracijski logor. To mjesto Barat dobro pozna, jer je i prije, nego što je ovamo došao, dulje boravio u Lepoglavi, ali s druge strane brave. Napokon smo se i njega riješili!... Živjela Hrvatska!

Pažanin

Akcija za zimsku pomoć

SABIRNA AKCIJA

U današnjem broju nastavljamo s iskazom svih doprinosnika, koji su se odazvali našem pozivu te svojim novčanim doprinosom pomogli ovu našu tako potrebitu i plemenitu akciju. Još su dakle doprinijeli:

Goleš Pave	Din 882
Vlahov R.	» 600
Reljan Ivan i drug	» 510
Jakovljević Marko (u 4 obroka)	» 500
Blažević Ante, odvjetnik	» 400
Marušić A., slastičar (u 4 obroka)	» 400
Merlak M., slastičar (u 8 obroka)	» 400
Radić Grgo, knjižar (u 6 obroka)	» 300
Ing. Šuhević Vladimir	» 300
Štrkalj Ivan (u 3 obroka)	» 300
Brača Protega pk. Ive	» 300
Dr Boris Novak (u 3 obroka)	» 300
Jadronja Mate	» 300
Ruža i odvjet. Božo Dulibić	» 300
Dr Vjekoslav Rismendo, liječnik	» 300
Bajica Frane, mesar	» 300
Rossi Nikola (u 4 obroka)	» 250
Novaković Vinko	» 200
Dr Krešimir Trlaja, liječnik	» 200
Dr Irinej Đorđević, episkop	» 200
Prodavnica »Bata«	» 200
Katalinić Mate	» 200
Aralica Ive	» 200
Arbić Andrija	» 200

Din 8042

Prošli iskazi » 110.700

Skupa Din 118.742

Svima doprinosnicima Odbor najtoplije zahvaljuje te ponovno upućuje najtopliji apel svim imućnijima, da doprinesu čim prije i što više, ako još nijesu ništa doprinijeli, a koji su malo doprinijeli, neka svoj doprinos čim prije povise.

RASTEREĆIVANJE »LJUBLJANE«

31. pr. mj. počeli su radovi na rasterećenju »Ljubljane«. Radove obavlja isključivo ljudstvo mornarice. Kad će biti rasterećena, pristupit će se njezinom izvlačenju iz mora.

Razgovor s čitaocima

Post i nemrs

UPIT: Evo nam korizme. Želio bih točno znati, kakvi propisi vladaju glede posta i nemrsa. Znam, da u tom obziru svaka biskupija ima svoje olakšice i otpuste. Zato me toliko ne zanima, koji su zakoni za opću Crkvu, nego baš za šibensku biskupiju i apostolsku administraciju.

ODGOVOR: Biću kratak. Zato ću ti sve propise, s obzirom na naše dvije biskupije, iznijeti u 13 točaka:

1. Dani posta i nemrsa, kad je zabranjeno meso i mesna juha, a dopuštena su jaja, mliječna hrana i kojimudrago začini, bili oni i od životinjske masti, jesu: a) Sve srijede i petci u korizmi, osim srijede iza Cvjetnice; b) subota iza Čiste srijede i Velika subota, samo do podne; c) sve kvatrene srijede, petci i subote u godini; d) uoči Duhova, Velike Gospe, Svih Svetih i Badnji dan.

2. Dani posta bez nemrsa jesu: a) Svaki ponedjeljak, utorak i četvrtak u korizmi; b) srijeda iza Cvjetnice; c) subote u korizmi, osim subote iza Čiste srijede, kvatrene subote i Velike subote do podne. U ove dane posta bez nemrsa dozvoljeno je meso ne samo na objedu, nego i na večeri, a ujutro je dozvoljena mliječna hrana.

3. Dani samoga nemrsa bez posta, kad je zabranjeno meso i mesna juha, a dozvoljena je svaka druga hrana, pa i masna začina, jesu svi obični petci preko godine, osim kad je post i nemrs.

4. U danima posta dopušteno je samo jedamput na glavnom obroku jesti do sitosti, dok ujutro i uvečer vrijedi mješni običaj. Dozvoljeno je glavni obrok iz-

mijeniti tako, da se objeduje namjesto večere, a večerava namjesto objeda.

5. U danima posta bez nemrsa dozvoljeno je miješati meso i ribu.

6. Dužni su na post oni, koji su navršili 21 godinu, a nijesu još ušli u šezdesetu.

7. Dužni su na nemrs oni, koji su navršili sedmu godinu života, pa sve do smrti.

8. Nema ni posta ni nemrsa u nedjelje i zapovjedne blagdane. Pada li post i nemrs u ove dane, tada prestaje obveza te se ne prenaša na predašnji dan.

9. Oni, koji jedu u ekonomičnim mesama, restauracijama i gostionicama dužni su na nemrs samo u sve petke, na Čistu srijedu i na Badnji dan.

10. Oni, koji putuju brodovima ili željeznicom dužni su na nemrs samo na Čistu srijedu, u sve kvatrene petke, na Veliki petak i na Badnji dan.

11. Župnici mogu u pojedinim slučajevima, radi opravdana razloga, udijeliti pojedinim vjernicima i pojedinim obiteljima otpust od posta i nemrsa.

12. Vjernici će za ove otpuste nadoknaditi drugim dobrim djelima, navlastito milostinjom siromasima.

13. Za druge otpuste župnici će se, u pojedinim prigodama, obratiti Biskupu.

Postom se pridonosi žrtva ljubavi Gospodinu Bogu, poštuje i sluša majku Crkvu, kroti požude, jača duh, a što se tiče tijela, po mišljenju liječnika, post je za tijelo ne samo zdrav, nego i potreban.

Vrijeme za uskrсну sv. Pričest traje od prve korizmene nedjelje (11. II.) do blagdana Presv. Trojstva (19. V.).

Život Šibenika

Katastrofa »Ljubljane«

Dio flote naše ratne mornarice, sastavljen od razarača »Beograd«, »Ljubljana« i »Zagreb«, dolazio je iz Boke Kotorske i 24 pr. mj. u večer oko 5 sati uplovio je u šibenski kanal. Prvi je plovio razarač »Beograd«, zatim »Ljubljana« i posljednji »Zagreb«. Razarač »Beograd« ušao je bez ikakve smetnje i usidrio se u šibenskoj luci. Zatim je došao razarač »Ljubljana«, koga su morska struja i jak vjeter bacili na greben nedaleko vile »Moj Mir«, kod samog ulaza u kanal. Pri tome otvorila se na brodu rupa od 20 metara dužine. More je odmah počelo ulaziti u brod. Brod se teškom mukom borio sa burom i plovio prema rtu Šipana, vjerojatno u namjeri, da se nasuče na pličini. Međutim su mu prestali funkcionirati strojevi, pošto je more ušlo u odjel za strojeve. Razarač se tada usidrio. Po-

slije kratkog vremena razarač se nagnuo jako na stranu i nakon tog potonuo.

Od nesreće, koja se desila u 17,10, do katastrofe broda, t. j. dok je brod potonuo u morskou dubinu, do 18,45, proteklo je jedan sat i 35 minuta. Oficiri i momčad izdržali su na brodu do zadnjeg časa, a neki su ostali na brodu do kraja i izašli tek onda, kada se brod sasvim nagnuo.

Posada je spašena osim narednika mašinske grané Griesbacha.

Komandant »Ljubljane« je kapetan fregate g. Josip Ahlin, komandant Beograda kapetan bojnog broda g. dr Bačić, a komandant »Zagreba« g. Grubešić.

Prema mišljenju stručnjaka postoji opravdana nada, da će se ovaj naš najnoviji razarač podići i spasiti.

Prva lasta . . . do bl. Nikole Tavilića

28. siječnja o. g. doletila je do Šibenika Subotičanka »Kujundžić sestra Klara, Trećeg Reda sv. Dominika«, kako se predstavila na vratima samostana sv. Frane. Tu se pred likom bl. Nikole pomolila, te onako umorna od predalekoga puta pribivala poldanskoj svečanoj Misi i primila sv. Pričest u sv. Jakova. Opet se navratila k sv. Frani, da iskaže počast Blaženikovim relikvijama. Uzela i mjeru Njegovoga oltara, jer da hoće da mu pokloni oltarnjak iz narodnih čipaka. Tu je prisustvovala i popodnevoj pobožnosti, okrijepivši se hladnim jelom iz svoje torbe. Kaže, da je obašla na ovaj način sva glavna svetišta kod nas i u tudini (i ako je jednostavna radnica u državnoj štampariji u Subotici u Bačkoj).

Upitala, da li je došla k našim žalima baš radi bl. Nikole Tavilića, i zašto se do njega spustila u najgore, ovo zmsko doba, odgovorila je, da je ovaj njen put namijenjen upravo tom našem Blaženiku, do kojega se požurila već sada, u strahu, da

je od toga ne bi kasnije odvratili kojekakvi ratni zapletaji. Vaša me bura od toga nije odbila, dodaje gospodica, jer sam baš željna vidjeti uzburkano ovo naše more; a kad eto i ovoga je puta ono preda mnom mirno.

Evo prve laste s naše hrvatske najsjevernije točke. Jedna naša Bunjevka iz Bačke ide stopama svojega zemljaka dra Josipa Andrića u vanrednom oduševljenju za našega narodnog sveca iz Šibenika, bl. Nikolu Tavilića. Šibenski franjevci konventualci su joj dakako dali po snop sličica i kratkih životopisa bl. Nikole, neka bi što veći broj svojih Bunjevaca upozнала s Blaženikom.

Neka im Bog dade, da uza sve moguće zapletaje ostanu u zajednici sa svom braćom Hrvatima, pa da ih i veći broj dohrli k plavom Jadranu do svetišta bl. Nikole Tavilića u Šibeniku, kako su to učinili Zagrepčani, Slavonci i Ličani prošloga ljeta!

se klanjanje u 6 sati. Zadnje večeri održat će propovijed preuzv. biskup.

SAT KLANJANJA U CRKVI SV. LUCE održat će se u nedjelju 4. II., ponedjeljak 5. II. i utorak 6. II. od 4—5 sati popodne, u zadovoljstinu euharistijskom Spasitelju za tolike uvrede nezahvalnih katolika ovih ludih pokladnih dana, kad mnogi krivo misle, da im je sve dozvoljeno, pa i grijeh. Sva tri dana prigodnu euharistijsku propovijed održat će preč. don Ante Radić.

ČISTA SRIJEDA — PEPELNICA. U srijedu 7. veljače je t. zv. Čista srijeda,

početak svetog i ozbiljnog korizmene vremena. Toga dana bit će u katedrali u 9.30 s. ujutro blagoslov pepela i sv. Misa s pontifikalnom asistencijom. Uvečer u 7 s. bit će u katedrali prva korizmena propovijed. — Ujutro iza svake Mise po svim crkvama svećenik će posipati blagoslovljeni pepeo po glavama vjernika i tom prilikom kazati značajne riječi: »Spomeni se, čovječe, da si prah i da ćeš se u prah obratiti.« Na Čistu srijedu je strogi post i nemrs.

KORIZMENE PROPOVIJEDI U KATEDRALI bit će svake srijede i petka uvečer u 7 s., a nedjeljom u 11.15 s. iza konventualne sv. Mise, koja počinje u 10.30 s., a ne kao obično u 11 s. Ovogodišnji korizmeni propovjednik je konventualac o. Ignacije Aljinović.

PRVI KORIZMENE PETAK U NOVOJ CRKVI. U prvi korizmeni petak 9. t. mj., po starom običaju, preuzv. biskup s prečasnim kaptolom otpjevat će svečane zadušnice za pokojnu braću i sestre Nove Crkve. Sv. Misa počinje u 10 s. ujutro.

POST I NEMRS u slijedećoj nedjelji je: u srijedu 7. t. mj. zatim u petak 9. t. mj. i subotu 10. t. mj., a samo post u četvrtak 8. t. mj., dok u nedjelju 11. t. mj. nema ni posta ni nemrsa.

KONFERENCIJA SV. VINKA. Pozivlju se članovi Konferencije sv. Vinka Paulskoga, da nefaljeno prisustvuju mjesečnom sastanku u nedjelju 4. t. mj. u 4.30 s. popodne u Gradskom Župskom Uredu.

POVRATAK G. DANE ŠKARICE — 30. pr. mj. stigao je u Šibenik nakon duljega izbjivanja naš narodni zastupnik g. Dane Škarica, koji je poslije svoje teške bolesti bio na oporavku u Merkurovu sanatoriju. Na kolodvoru su ga dočekali brojni politički suradnici i prijatelji. 31. pr. mj. je ponovno preuzeo vođenje narodnih poslova.

SV. TRIFUN slavi se 3. t. mj. u crkvi sv. Dominika. Toga dana Kotorani će imati svoju Misu u istoj crkvi u 10.30 s. i tako proslaviti svoga patrona.

PRIREDBA KRIZARICA. Križarice davaju u nedjelju 4. t. mj. u Katoličkom Domu igru u 4 čina »Madona u šumi«, u kojoj je na dirljiv način prikazana bol kćerke, koju majka ne voli, te njene borbe i patnje, preko kojih je junački prešla, da konačno opet zadobije majčinu ljubav. Na programu je još: Proslav (koji drži Topić G.), solopjevanje Stošić B. »Ave Maria«, zborni pjevanje Malih Križarica »Na zapad sjede sunašce« te deklamacija Kragić M. »Dođi Gospodine« od G. Cvitana. Priredba se daje dva puta: ujutro u 10 sati za djecu i starije, koji dođu, te naveče u 7.30 sati samo za starije. Ulazne cijene su ove: a) za jutarnju priredbu: I. sjedalo Din 5, II. sjedalo Din 3, stajanje Din 2; b) za večernju priredbu: I. sjedalo Din 10, II. sjedalo Din 5, stajanje Din 3. Dobrovoljni doprinosi primaju se sa zahvalnošću.

VJENČANJE. 31. I. t. g. vjenčala se gđica Silvina Dulibić s gosp. Mihom Gattin. — 3. t. mj. vjenčan će se g. Duško Blažević s gđicom Iris Bizjak. — Sretnim mladencima srdačno čestitamo!

DEVETNICA U ČAST GOSPE LURDSKE u dolačkoj župskoj crkvi sv. Križa počinje u petak 2. t. mj., na Svijećnicu. Svake večeri počimat će u 5 s. te će se moliti ruzarij i devetnica, na što će slijediti duhovni govor o dobroti i milosrđu naše dobre nebeske Majke. Na kraju će biti blagoslov s Presvetim i pjevanje raznih bogoljubnih pjesama. Na koru će pjevati djevojčice pod vodstvom jedne časne Sestre Predragocjene Krvi. Preporuča se vjernicima, da u što većem broju prisustvuju ovoj devetnici.

SVIM ČLANICAMA »ŽIVOGA SVIJETA« javljam, da je nakana klanjanja za slijedeći tjedan (4.—10. II.): za našu omladinu, da u ovo ludo pokladno doba sačuva svoju nevinost i čistoću. — Preporučam članicima, da u nedjelju 4. II., ponedjeljak 5. II. i utorak 6. II. u što većem broju prisustvuju sata klanjanja u crkvi sv. Luce od 4—5 sati popodne, kao i da sve prisustvuju korizmenim propovijedima u katedrali sv. Jakova i varoškoj župskoj crkvi te porade, da im i drugi u što većem broju prisustvuju. — Don Ante Radić.

ISELILO SE U ITALIJU iz okolice Sarajeva 30 talijanskih porodica sa 343 člana. One će sada biti naseljene u Pornaziji.